

**Міністерство освіти і науки України
Рада молодих учених Уманського НУС**

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ
УЧЕНИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ**

**Сільськогосподарські, економічні, біологічні,
технічні та загальноосвітні науки**

Умань – 2022

$$R = 0,88 \pm 0,02$$

Отримане багатофакторне рівняння дає можливість розраховувати очікуваний врожай середній по області після настання дати цвітіння соняшника.

Перевірка рівняння на незалежних матеріалах спостережень 2014 та 2015 р. показала, що помилка прогноз склала відповідно 23 % та 18 %. Це дає можливість отримане рівняння рекомендувати для складання прогнозу очікуваного врожаю соняшника середнього по області з завчасністю 1,5 місяці.

Крім того, це рівняння дало можливість розробити оцінку агрометеорологічних умов формування врожаїв соняшника в Одеській області. Для цього різні значення тих чинників, що входять в рівняння від найменшого до найбільшого значення, використовували в рівнянні і це дозволило розробити оцінку агрометеорологічних умов вирощування соняшника. Шкала оцінок, отриманих при розрахунках дозволить корегувати агротехнічні заходи по зменшенню негативного впливу будь яких метеорологічних явищ.

АГРОЕКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕТАЛОННИХ ВРОЖАЇВ КАРТОПЛІ НА ТЕРИТОРІЇ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Оксана ВОЛЬВАЧ, кандидат географічних наук

Андрій ЛЕБЕДЕНКО, здобувач рівня вищої освіти

Одеський державний екологічний університет

Картопля посідає одне з перших місць серед інших сільськогосподарських культур за універсальністю використання в господарстві. Вона є важливою продовольчою, кормовою й технічною культурою. Картоплярство є однією із найбільших за обсягами виробництва галузей аграрного сектору економіки України.

Вирощування картоплі в нашій країні здійснюється за технологіями позаминулого століття, і якщо раніше вирощування картоплі було механізованим, то зараз в більшості господарств вона вирощується вручну. З проведенням реформ на селі картоплярство розсіялося по малих селянських, фермерських та садово-городніх ділянках, де розміщено близько 95% цієї культури. Також до проблем вирощування картоплі можна віднести те, що урожайність в Україні в три-чотири рази нижча, ніж у розвинутих країнах Європи.

Метою даної роботи був аналіз урожаїв картоплі різних агроекологічних категорій на території картоплярської області Полісся – Волинської.

Потенційна урожайність (ПУ) – це максимальна урожайність, яку можна одержати за заданого коефіцієнта засвоєння ФАР посівом, якщо іншими чинниками життя посіви забезпечені повністю. Співвідношення основної й

побічної продукції у картоплі становить 1:0,7, калорійність сухої біомаси – 18017 кДж/га, стандартна вологість урожаю бульб – 75 %. Надходження фотосинтетично-активної радіації (ФАР) протягом вегетаційного періоду становить 977 мДж/м². За формулою Х. Тоомінга ми визначили, що ПУ картоплі при ККД засвоєння ФАР посадками 1,5% становить 203 ц/га.

Серед основних чинників урожайності в природних умовах волога є одним із найбільш лімітуючих величину урожайності фактором. Тому дійсно можливу урожайність (ДМУ) картоплі ми визначали саме з врахуванням величини вологозабезпеченості вегетаційного періоду. Треба відзначити, що середньобагаторічна величина вологозабезпеченості вегетаційного періоду картоплі становить у Волинській області 87%, що є добрим показником. Тому різниця між ПУ та ДМУ при ККД 1,5% невелика і становить 26 ц/га (величина ДМУ становить 177 ц/га).

Аналіз динаміки виробничих урожаїв картоплі свідчить про те, що величина середньобагаторічної урожайності культури на території дослідження становить 146 ц/га. Отже, різниця між ДМУ та виробничим урожаєм, що залежить від рівня культури землеробства, становить 31 ц/га. Таку досить велику різницю можна пояснити недостатнім рівнем культури землеробства при вирощуванні картоплі у Волинській області.

СТРУКТУРА ВРОЖАЮ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ

Григорій ГОСПОДАРЕНКО, доктор сільськогосподарських наук

Віталій ЛЮБИЧ, доктор сільськогосподарських наук

В'ячеслав КАЛАНТИР, здобувач третього рівня вищої освіти

Уманський національний університет садівництва

Сортові особливості та умови вирощування мають значний вплив на формування складових структури урожаю. Вчені вважають, що врожай пшениці твердої озимої формується завдяки таким складовим: густоти продуктивного стеблостою, кількості зерен у колосі та їх маси. При цьому зазначається, що для створення високопродуктивних посівів необхідно цілеспрямовано формувати кожну складову структури урожаю.

Індивідуальна продуктивність пшениці твердої озимої істотно змінюється залежно від системи удобрення в сівозміні, ефективність якої визначається погодними умовами вегетаційного періоду. Густота стебел, коефіцієнти куціння істотно збільшуються від застосування повного мінерального добрива. Варіанти досліду з неповним поверненням у ґрунт винесеного з урожаєм фосфору і калію істотно не впливають на структуру урожаю. Кількість продуктивних стебел збільшувалась від 291 шт/м² у варіанті без добрив до 338 шт/м² або на 16 % за